

CENTERPARTIET TAR NORRKÖPING FRAMÅT

POLITISK INRIKTNING 2019-2022

**NÄRODLAD
POLITIK**

CENTERPARTIET

Framåt Norrköping!

Låt inte Norrköping klyvas. Där andra ser landsbygden som ett problem ser vi möjligheter. Där andra ser nya medborgare som en belastning ser vi potential. När andra ser klimathot ser vi att vi kan klara det genom gröna smarta tekniklösningar. Norrköping behöver grön tillväxt. När andra utmålar företagare som hot mot välfärd ser vi att företag som går med vinst är grunden för all välfärd - offentligt driven likväl som i privat regi. Utan företag som går bra blir det inga skatteintäkter att använda i kommunens verksamheter. Varför ifrågasätta vårdföretag som ger vård av god kvalitet? Varför lägga ner friskolor som ger god utbildning? Kommunal verksamhet utvecklas och blir hela tiden bättre tack vare konkurrens från privata alternativ. Vi behöver både privat och offentligt drivna välfärdstjänster för att utveckla välfärden.

För Centerpartiet är det viktigt att man kan bo och verka i hela kommunen. På landsbygden finns fantastisk boendemiljö och livskraftiga företag. De svenska jordbruken producerar vår mat på ett bra sätt både ur miljösynpunkt och med god djuromsorg. Skog ger byggmaterial, papper och energi. Därutöver utvecklas nya sätt att av skogsråvara framställa miljövänliga drivmedel och miljövänliga plastmaterial för att ta några exempel. Grön omsorg är ytterligare ett sätt där miljön på landsbygden är en del av vägen mot god hälsa.

Norrköping har många nya invånare. Vi vill snabbt ta tillvara den kompetens som de har med sig. Vi har många förslag om hur människor snabbt kommer in på arbetsmarknaden, med effektivare validering och snabbspår, fler arbetsförmedlande aktörer och jobbfixarpeng. Norrköping behöver de nya invånarnas arbetsinsatser.

Norrköping behöver din insats. Centerpartiet vill ta Norrköping framåt – Vilken väg väljer du?

I N N E H Å L L S F Ö R T E C K N I N G

FRAMÅT NORRKÖPING!.....2

LÅT INTE NORRKÖPING KLYVAS4

En hållbar framtid	4
Landsbygd och skärgård	5
Jobb, företagande och kompetensförsörjning	5
Integration	6
Kommunikationer.....	7
Gång- och cykelvägar	7
Parkering	8
Ostlänken.....	8
Hamn	8
Flyg	8
Kollektivtrafik	9
IT, bredband och telefoni	9

TRYGGHET I HELA KOMMUNEN.....9

Barnen – vår framtid	10
Trygga uppväxtvillkor	10
Grundskola.....	11
Gymnasieskola.....	12
Delaktighet.....	13
Trygghet och kvalitet i vården och omsorgen.....	14
Alkohol och narkotika	15
Jämställdhet.....	15
Könsrelaterat våld	16
Kultur	16
Fritid	17
Samhällsplanering och boende.....	17

NORRKÖPINGS KOMMUN BEHÖVER GRÖN TILLVÄXT19

Vattenmiljöerna i vår kommun	20
Grön utveckling.....	20
Närodlad mat.....	21

Låt inte Norrköping klyvas

Alla människors lika rätt och värde är grunden för Centerpartiets politik. Centerpartiet står för att alla människor, oavsett ursprung, religion, kön eller sexuella tillhörighet, har samma värde och rättigheter. Ingen ska känna rädsla för att utöva sin religion i Norrköping. Kvinnor och män ska känna samma trygghet i sina hem och i det offentliga rummet.

Norrköping ska vara en öppen och inkluderande kommun. När politiska motståndare ser människor ovanifrån, vill styra, begränsa, reglera och beskatta deras vardag, då har vi en bergfast tro på människors egen förmåga att forma sin egen framtid, och att välbefindandet byggs underifrån. Det handlar om en liberal demokrati, mänskliga fri- och rättigheter, socialt och ekonomiskt ansvarstagande samt värnande av äganderätt och näringsfrihet.

Centerpartiet är en öppen folkrörelse som välkomnar alla som delar vår vision om en friare och bättre värld. Med en levande debatt och med det fria ordet som grund får vi ett samhällsklimat där människor kan göra sina röster hörda och påverka sin vardag.

Centerpartiet anser att samhället ska byggas underifrån. De olika samhällsfrågorna ska avgöras och skötas på lägsta möjliga nivå. Människors kreativa idéer ska tas till vara och uppmuntras.

En hållbar framtid

Norrköping är en fantastisk kommun som har alla möjligheter att utvecklas positivt framöver. Kommunens läge med bra kommunikationer, fantastiska boendemiljöer och ett sprudlande närings- och kulturliv bäddar för goda utvecklingsmöjligheter. Framför oss ser vi också en kommun som ligger i framkant både vad gäller teknikutveckling och forskning. Det gäller inte minst inom miljö- o klimat samt visualisering. För att vi ska lyckas är det viktigt att hela kommunen ges möjligheter att utvecklas. Det är också angeläget att stad och land håller ihop, ingen klarar sig ensam.

Det är företagen som är grunden för vårt välbefindande. De skapar jobben och står för innovationer, något som vi alla är så beroende av. Näringslivsklimatet i Norrköping ska ligga bland de 10 bästa i landet. Norrköpings kommun ska vara fossilfri år 2030. Energiförbrukningen ska effektiviseras och enbart förnybara energikällor och drivmedel ska användas. Vår vision är att hela kommunen ska utvecklas både vad gäller boenden, service och utökat näringsliv. Vi vill bidra till att alla barn får en bra start i livet. Skolresultaten måste förbättras så våra unga kommer vidare i livet. Vården ska hålla en hög kvalitet och den ska kännas trygg för alla som är i behov av den.

Centerpartiet har under den senaste mandatperioden tagit ett aktivt ansvar för Norrköpings kommun genom att samarbeta i en majoritetskoalition med Liberalerna, Kristdemokraterna och Socialdemokraterna. Vårt samarbete har fungerat bra och om vi får ett förnyat förtroende av väljarna är vi beredda att fortsätta samarbetet under kommande mandatperiod.

Norrköping är också en del av världen. Förenta nationerna har beslutat om 17 globala utvecklingsmål som de flesta av världens länder har ställt sig bakom. I vårt program beskriver vi hur vi vill bidra till att målen uppnås.

Landsbygd och skärgård

Landsbygdsperspektivet är ett grundfundament i hela vår politik. Människor ska kunna bo och jobba i hela kommunen. För att det ska fungera krävs det att det finns jobb. Centerpartiet vill att det ska bli enklare för företagare att skapa nya jobb inom ramen för en hållbar tillväxt. En robust infrastruktur, tillgång till service året om, brukande av naturresurser och ett starkt företagande- och föreningsklimat är grundbultar i en sådan utveckling.

De som bor utanför centralorten ska ha möjlighet att snabbt ta sig till och från arbete och fritidsaktiviteter. Det är viktigt att det finns kollektivtrafik, men för många är bilen det enda transportmedlet. Därför vill Centerpartiet göra det enklare att göra miljövänliga val, bland annat genom att främja produktion av förnybara drivmedel. Det är positivt för miljön och landsbygden. Kommunens bidrag till enskilda vägar är särskilt viktigt för att garantera att vägnätet är tillgängligt för medborgarna samt att det ska hålla för tunga transporter. Det är också viktigt att kommunen stödjer vägföreningarna i våra utvecklingsorter.

Jord och skogsbruket är i stora stycken landsbygdens motor. Att säkerställa de gröna näringarnas fortlevnad är därför en viktig fråga för många, även utöver de som är direkt sysselsatta inom näringen. Ett livskraftigt jordbruk inom vår kommun är en förutsättning för närproducerad mat, biologisk mångfald och öppna landskap som så många människor har glädje av. Centerpartiets absoluta uppfattning är att det idag är för enkelt att ta värdefull jordbruksmark i anspråk för byggande av ny infrastruktur och byggnader. Norrköping ska fortsätta utvecklas men vi vill också se ett samhälle som klarar av att möta framtida krav på lokal produktion av livsmedel och energi. Centerpartiet verkar för att i största möjliga mån bevara brukningsvärd jordbruksmark.

Skogsnäringen står för en betydande del av industrijobben i Norrköping. Centerpartiet anser att skogens produkter har många viktiga användningsområden, inte minst vad gäller att bygga mera i trä, men även vad gäller att möta kommande klimathot. Här finns många möjligheter att skapa nya jobb.

Jobb, företagande och kompetensförsörjning

Företagandet är grunden i vårt välbefinnande. Centerpartiet vill skapa bättre villkor för alla företag, men särskilt för små företag. Fyra av fem jobb skapas idag genom småföretagare, det är också där som de flesta nya jobben tillkommer. Vårt mål är att

Norrköping ska ha ett bra företagsklimat och vi ska ligga i topp tio i företagsrankingar. Det ska vara lika naturligt att starta och driva företag som att vara anställd.

Alla företag kan inte och bör inte ligga i städer och tätort. Tvärtom har landsbygden en rad komparativa fördelar. Närheten till råvarorna, lägre lokalhyror, starkt lokalt engagemang, och lägre markpriser är bara några exempel.

Kommunens olika förvaltningar ska ha bra attityder och ett bra bemötande gentemot företag. Hela utbildningssidan ska också genomsyras av entreprenörsanda. Norrköpings arbetsmarknad består av en kombination av stora offentliga och statliga arbetsgivare samt stora och små privata företag inom många olika områden. En god tillgång till arbetskraft med rätt kompetens, bra infrastruktur både fysisk och digital, god service från Norrköpings kommun vad gäller etablering och tillståndsgivning är krav från företag för att vilja verka och etablera sig här.

Många näringar i Norrköping ser kompetensförsörjning som sin största utmaning. Här bör Norrköpings tillgång på tillgänglig arbetskraft kunna utgöra en styrka om matchning kan ske på rätt sätt. För det kommer krävas bättre metoder än de i dag som finns hos Arbetsförmedlingen. Att avveckla denna och satsa på mer lokalt förankrade företag för bättre matchning kan stärka Norrköpings kommun. Med rätt matchning inom vår arbetsmarknadsregion framförallt i form av prioriteringar av yrkesutbildningar bör ett sådant behov kunna matchas av kommunens tillgång till arbetskraft. Kommunen ska verka för att fler YH-utbildningar ska förläggas till Norrköping.

I Norrköping finns ett rikt kultur- och evenemangsutbud, dessutom stora anläggningar för konferenser och andra arrangemang. Tätt kopplat till besöksnäringen finns förstås handeln. Satsningen på Visualiseringscenter C visar också på hur Norrköpings kommun vill medverka i utvecklingen av en spännande bransch. Norrköpings största besöksmål är Kolmårdens djurpark. Skärgården med bland annat Arkösund lockar förstås många, liksom Göta Kanal. Att fortsätta utveckla besöksnäringen är viktigt, inte bara för att få fler arbetstillfällen. Det ger också en möjlighet för de som bor i Norrköping att få tillgång till kultur och evenemang. En utmaning är att fortsätta utveckla besöksnäringen utan att påverka miljön för närboende och djur och natur. Här krävs att kommunen tar fram långsiktiga planer för en hållbar utveckling av en utbyggd besöksnäring såsom exempelvis behovet av bättre logistiklösningar runt Kolmårdens djurpark.

Arbetslösheten i Norrköpings kommun ligger något högre än riksgenomsnittet. Med riktade utbildningsinsatser och en förbättrad förmedling av tjänster kan fler invånare komma i arbete. En särskild utmaning finns vad gäller de nyanlända svenskarna, där det finnas ett behov av mer riktade insatser. Norrköpings kommun kan som kommunens största arbetsgivare föregå med gott exempel.

Det finns redan idag ett stöd för de som vill starta företag, bland annat genom Nyföretagarcentrum, men Centerpartiet vill satsa ytterligare på dessa frågor för att stärka kommunens näringslivsklimat samt kompetensförsörjningsfrågan. Nyföretagandet i Norrköpings kommun måste öka.

Integration

För att klara vår demografiska utmaning behöver vi invandring, förutsatt att de kommer i arbete. Utanförskapet i Norrköping är fortfarande för stort och alltför många har inte ett jobb att gå till. På jobbet skapas naturliga kontakter mellan människor som gör det lättare för de med utländsk bakgrund att snabbt komma in i det svenska samhället. Genom att stödja civilsamhället i form av idrotts- och kulturföreningar, kyrkor och

samfund samt enskilda människors engagemang skapas mötesplatser mellan människor och kulturer och därmed integration.

Vi tror på en närodlad integration. Ett arbete kan vara vägen in i samhället. Centerpartiet har ett antal förslag för att lösa en del av de praktiska problemen. Det kan till exempel handla om snabbare validering av kunskaper, tidigare språkinläring, etableringsersättningar som gör att det lönar sig att arbeta, ökade möjligheter till praktik och ökad ekonomisk kompensation till kommunerna. Vi vill också se bättre kommunikation mellan myndigheter och kommuner, intensivkurser i svenska för nyanlända barn, alternativa boendeformer för ensamkommande barn och att upphandlingen av asylboenden blir bättre. Vi tycker också att asylboenden ska ha en skyldighet att erbjuda en aktiv vardag såväl svenskutbildning. Till det kommer förslag om bättre regler på arbetsmarknaden med flexibla turordningsregler, en helt ny arbetsförmedling med fler aktörer och jobbfixarpeng.

Kommunikationer

Det är viktigt att vår trafikmiljö är trygg och säker för alla trafikanter. Inte minst måste vi försäkra oss om att trafikmiljön runt våra skolor är säker. Det är viktigt att påverka människors beteende och uppmuntra till åtgärder som minskar behovet av biltrafik till skolorna, till exempel genom vandrande skolskjutsar.

När det gäller kommunens egna fordon så vill vi att fokus flyttas från att ensidigt satsa på förnyelsebara drivmedel till att även omfatta fordon med låg energiförbrukning. Det är minst lika viktigt att våra framtida fordon drar lite bränsle som att bränslet är förnybart.

Centerpartiet vill också föra fram att biltrafiken inte alltid är något negativt, till exempel samåkning kan i vissa fall vara en bättre lösning för miljön än kollektivtrafik, samtidigt som det ger människor en större frihet. Just människors frihet är något vi vill värna om.

Det är viktigt att kommunen även fortsättningsvis ger bidrag till enskilda vägar och vägföreningar. Statens övervältring av ansvar och kostnader för vägar på andra huvudmän måste upphöra.

Gång- och cykelvägar

Centerpartiet vill fortsätta att utveckla Norrköping till en attraktiv cykelstad. Vardagsmotion som cykling är en viktig aktivitet för att förbättra folkhälsan. Det är också viktigt ur ett miljöperspektiv att flytta mer av invånarnas resor från att åka bil till att gå och cykla. För att åstadkomma detta är det viktigt att gång- och cykelvägar finns med vid all fysisk planering i kommunen. Vi vill att de cykelbanor som idag finns byggs ihop till sammanhängande säkra stråk. För att göra det säkrare för cyklisterna i stadstrafiken tycker vi att det är viktigt med tydliga markeringar var det är tillåtet att cykla så att man kan ta sig fram säkert i stadstrafiken. Det är också viktigt att det byggs cykelvägar i våra yttre kommundelar för att fler ska kunna välja cykel före bilresor, det gäller inte minst till fritidsaktiviteter.

Gång och cykel är prioriterade trafikslag i Norrköpings kommun. Då är det också viktigt att dessa trafikslag prioriteras vid all typ av årsunderhåll, till exempel vid snöröjning och grusupptagning.

Parkering

Att det finns parkeringsplatser är mycket viktigt om kommunen vill vara attraktiv ur besöksnäringssynpunkt. Många turister och boende i kommunens tätorter och landsbygd använder sig av bilen för att komma till staden för att handla eller arbeta. För deras skull är det viktigt att det finns möjligheter till bilparkering. Samtidigt vet vi att bilen tar alltför mycket utrymme i stadsmiljön. Staden blir mycket mer attraktiv att vistas i om det är lite trafik. Centerpartiet tycker därför att det viktigt att bygga in- och utfartsparkeringar, där man kan ställa ifrån sig bilen och gå, cykla eller resa kollektivt för att ta sig den sista biten in till staden. Pendlarparkeringar i tätorterna och längs med kollektivtrafikstråk är också effektivt för arbetspendlaren.

Parkeringar tar mycket plats om de anläggs eller ligger utmed gator eller på torg, därför vill vi i Centerpartiet att det byggs fler parkeringshus som antingen grävs ner under mark eller byggs på höjden över mark. I dessa parkeringshus kan man också anordna boendeparkeringar för de boende i staden som har behov av en egen bil.

Vi i Centerpartiet tycker att besöksnäringen är viktig för utvecklingen av vår stad. Därför tycker vi att det är viktigt att det finns uppställningsplatser för husbilar i anslutning till staden.

Ostlänken

Centerpartiet stödjer utbyggnaden av järnväg och anser att befintligt järnvägsnät i Sverige behöver rustas upp och underhållas för att klara dagens och framtidens behov av miljövänliga kommunikationer och transporter. Centerpartiet har också aktivt medverkat i regeringsbeslutet om att nu påbörja byggandet av den nya järnvägen mellan Järna och Linköping, den så kallade Ostlänken. Byggandet av Ostlänken berör inte bara själva tågtrafiken utan ska också ses som ett samhällsutvecklingsprojekt. Byggandet av Ostlänken ger tusentals arbetstillfällen framöver. Därför är det angeläget att kommunen tillsammans med övriga aktörer på marknaden, förbereder och utbildar inom alla olika yrkesgrenar. Det handlar om allt från ingenjörer till lokala entreprenörer och åkerier.

En ny järnväg mellan Norrköping och Stockholm innebär att arbetsmarknaden för Norrköpingsborna vidgas. Med en snabb kommunikation till bland annat Stockholm blir Norrköping attraktivt för fler som kan tänka sig att arbetspendla. Då finns goda förutsättningar att utveckla nya bostadsområden i närheten av det nya resecentrumet. Centralstationsområdet i city kommer att få en välbehövlig förnyelse i och med den nya järnvägen. Platsen blir en knutpunkt för människor där kommunikationer och handel binder ihop den nya stadsdelen i södra Butängen med den övriga stadskärnan. Nya bostadsområden kan med fördel växa på höjden för att ge mer plats på marken. Framför oss ser vi en modern och hållbar stadsdelsutveckling där det finns plats både för bostäder, service, arbeten och grönområden.

Hamn

Norrköpings hamn är en viktig grund för näringslivet i regionen. Den är samtidigt en allt viktigare pusselbit för utvecklingen av Norrköpings transport- och logistikområde och skapar ytterligare tillväxt. När nu Kardonbanan byggs kan hamnens verksamhet utvecklas ännu mer då det blir enklare och ger högre kapacitet för godstågstrafiken till och från hamnen. Att mer gods flyttas till järnvägen är en viktig utveckling för miljön. Det är också synnerligen viktigt att hamnen ytterligare befäster rollen som strategisk nationell hamn.

Flyg

Det är viktigt för länet att ha bra internationella flygförbindelser via flygplatserna i Norrköping och/eller Linköping. Det kan förutses att flygverksamheten i Norrköping och

Linköping även inom de närmaste åren kommer att vara hårt konkurrensutsatt. Centerpartiet anser därför att flygplatserna i Östergötland ska komplettera varandra, inte konkurrera. Vi anser vidare att Norrköpings flygplatsverksamhet alltid måste ställas mot kostnader, nytta och miljöhänsyn. Detta gäller inte minst när den nya järnvägen står klar vilket kan leda till att det saknas motiv till att ha flygplatsen kvar i kommunal regi.

Kollektivtrafik

Vi vill göra det mer attraktivt att åka kollektivt genom att underlätta för kollektivtrafiken så att den kommer fram fortare. Kollektivtrafiken ska ingå i samhällsplaneringen i Östergötland för att främja tillväxt och regional balans. I staden krävs signalprioriterade korsningar, särskilda bussgator och fler separata körfält för kollektivtrafik.

Pendelparkeringar och omstigningsplatser ska finnas för samåkning och kollektivtrafikresande. Närtrafiken är viktig i de områden som helt saknar linjebaserad kollektivtrafik men den behöver utvecklas vidare för att den ska bli än mer attraktiv. Vi stödjer den spårbundna trafiken och ser gärna en utbyggnad av spårvägsnätet till andra delar av staden. För att öka attraktiviteten för arbetspendlare att välja kollektivtrafiken är det viktigt att det finns goda möjligheter att kunna arbeta eller studera när man åker med landsbygdstrafiken.

IT, bredband och telefoni

Ett av Centerpartiets prioriterade områden är att få till stånd ett bredbandsnät i hela Norrköpings kommun. Tillgången till snabb och säker datakommunikation är helt avgörande för att det moderna samhället ska fungera. Väl utbyggd informationsteknologi möjliggör allt mer uppgifter i samhället. De flesta använder idag internet för en snabb kommunikation. Det kan handla om att skicka mail, skaffa sig information, betala räkningar, handla, se på film eller sköta sitt företag. IT handlar dock om mycket mer och i framtiden kommer allt mer att skötas via både det fasta och det mobila nätet. Det kan handla om sjukvårdslarm i hemmet, sjukvård på distans, utökad e-handel, e-bibliotek mm. Utbyggnaden av bredband och telefoni inom Norrköpings kommun måste därför skyndsamt fortsätta. Detta gäller inte minst på landsbygden där många idag helt saknar möjlighet till en funktionell och säker uppkoppling. Fiber ska gälla som norm, mobilnät ska vara ett komplement. Centerpartiet anser att staten och kommun ska ha ett ansvar för utbyggnad i de områden där den inte kan ske på kommersiella grunder.

Trygghet i hela kommunen

Centerpartiet vill stärka Norrköpingsbornas trygghet, framtidstro och tillit till andra människor. Vi vill att fler ska ha ett jobb att gå till, att alla barn lyckas i skolan och att alla som bor i kommunen upplever en meningsfull tillvaro.

Vi vill se en ökad närvaro från polisen i hela kommunen, både i stad, i våra samhällen, på landsbygd, och särskilt i utsatta områden. Övervakningskameror kan placeras ut på platser som upplevs som otrygga för att förebygga och klara upp brott på platser som upplevs otrygga. Det måste kännas meningsfullt att anmäla brott. Förtroendet för olika

samhällsfunktioner och blåljusorganisationer behöver stärkas. Frivilligorganisationers engagemang och kunskap ska tas tillvara för att göra Norrköping tryggare.

Uppväxtmiljön för barn och ungdomar i Norrköping ska vara trygg, men det ska finnas tillgång till snabba insatser om det går snett. Det är viktigt med tidiga insatser för att förhindra att barn och ungdomar hamnar i kriminalitet och missbruk. Brottsoffer i Norrköpings kommun ska ges information och tillgång till professionellt stöd. Det måste även finnas jourhem och skyddade kvinnoboenden i kommunen för att underlätta och säkra situationen för utsatta.

Barnen – vår framtid

Barnen är en av samhällets största och viktigaste resurser. Därför är det viktigt att alla barn också ges möjlighet att utvecklas på det sätt som är det bästa för var och en. Familjepolitiken måste ge föräldrarna frihet att själva bestämma hur barnomsorgen ska vara utformad. Man ska kunna välja mellan olika barnomsorgsformer som t ex kommunal barnomsorg, privat barnomsorg, kooperativ, familjedaghem eller att själv kunna vara hemma hos sina barn.

Vår familjepolitik är inriktad på att skapa ett barnvänligt arbetsliv, att stärka barnfamiljernas ekonomi och förbättra möjligheterna att gå ner i arbetstid när barnen är små. Vi tror att både yrkesliv, familjeliv och jämställdhet är viktigt för dagens småbarnsföräldrar. Centerpartiet utformar en politik som gör att hela livspusslet går ihop.

Barnomsorgen ska hålla en hög kvalitet, personalen ska vara välutbildad och den pedagogiska utvecklingen måste alltid stå i centrum. Så små barngrupper som möjligt ska eftersträvas så att alla barn blir sedda och uppmuntrade. Vi vill att fler förskolor ska erbjuda nattöppet för att underlätta barnomsorg för skiftarbetande.

En god och näringsriktig mat är en förutsättning för pigga och välmående barn inom barnomsorgen. Centerpartiet anser därför att maten i största möjliga mån ska tillagas på respektive enhet.

Barnens vistelsemiljöer ska vara fria från farliga kemikalier och andra hormonstörande ämnen som kan finnas i bland annat inredningsmaterial och leksaker

Trygga uppväxtvillkor

Föräldrarna har det viktigaste ansvaret för att ge våra unga medborgare trygghet, värme och vetskap om var gränserna går. Föräldrar måste vara goda förebilder, våga vara vuxna och vara delaktiga i sina barns liv. I de fall där det av olika anledningar finns brister i föräldraförmågan måste barnens behov snabbt tillgodoses genom insatser som hjälper. Det kan t ex handla om föräldrastöd, barngrupper eller placering i familjehem. Det behövs rätt insatser med rätt kompetenser och fler yrkesgrupper i skolan som kan se behovet tidigt och föreslå insatser.

Rapporter om barns och ungdomars psykiska ohälsa är alarmerande. Elevhälsan måste ges tillräckliga resurser för att bemöta den ökande ohälsan bland barn. Samarbetet mellan elevhälsan och vårdcentralen rörande barn i åldrarna 6-13 år måste stärkas.

Barn som råkar ut för brott måste få en human och snabb hjälp av samhället. Sociala myndigheter, region, skola, polis och åklagare ska ges möjlighet att ytterligare förbättra sitt samarbete.

Grundskola

Ett medvetet och tydligt fokus på den enskilde elevens förmågor och en människosyn som bygger på tron att alla kan och vill utvecklas, borde vara självklarheter i alla kommunens skolor, likaså ett ständigt pågående arbete om värderingar och bemötande av varandra.

Varje barn behöver få höra att det finns någonting som man är riktigt duktig på, och att bygga vidare på. Ett barn behöver mötas med både ramar och kramar. Alla som finns runt ett barn eller en ung människa - oavsett om det är egna barn eller andras - har en absolut skyldighet att hjälpa varje barn att göra det allra bästa av de förmågor som barnet har, särskilt sina unika talanger. Att det finns vuxna runt barnen hela skoldagen i korridorer och uppehållsrum som ger trygghet och skapar lugn på raster och i lärmiljöer är viktigt.

Detta kräver en skola som är avsevärt mycket mer flexibel och individorienterad än den vi har idag, en pedagogik som möter varje barn där hon eller han befinner sig, där det kan gå lite fortare eller ta lite längre tid att nå målen, beroende på vilka förutsättningar man har. De barn som kommer från andra länder och börjar i svensk skola ska få påbörja sin undervisning där de kunskapsmässigt befinner sig.

Centerpartiet vill ha en skola som ser att människor lär på olika sätt, med många sinnen, och att det ena sättet inte är finare än det andra. Hela skalan från den extreme teoretikern till den mycket praktiskt lagde ska få chansen att lära utifrån sina förutsättningar likasom den som har lätt för att sitta still och den som får myror i benen redan efter en kort stund i skolbänken. Det är en skola som ser och uppmuntrar entreprenörerna bland eleverna istället för att se dem som enbart besvärliga. Entreprenörskap och företagande måste komma in tidigt i skolan för att uppmuntra idérikedom och synliggöra möjligheter.

En viktig faktor för att ge eleverna goda förutsättningar att nå goda resultat är elevernas psykiska hälsa. Genom att tidigt identifiera barn med behov av särskilt stöd och stödja dessa kan många framtida svårigheter minskas. Centerpartiet verkar för att det ställs högre krav på kommunens elevhälsa, det är angeläget att tillgången på skolsköterskor, skolläkare, kuratorer och psykologer är god. Centerpartiet ser gärna en ökad samverkan mellan elevhälsan, barnavården, barn- och ungdomspsykiatri, ungdomsmottagningen och socialförvaltningen.

Studier visar att daglig fysisk aktivitet förbättrar elevernas fysiska och psykiska hälsa samt har positiva effekter på lärandet. Därför verkar Centerpartiet för att eleverna ska få en skoldag med ökad fysisk aktivitet.

Alla elever ska klara kunskapsmålen och därmed ha behörighet till gymnasieskolan. De elever som inte har klarat godkänt ska ges möjlighet att gå i sommarskola för att klara

behörigheten eller gå om en årskurs under grundskoletiden för att kunna gå vidare till nästa årskurs.

Vi anser att det är bra med föräldrainflytande i skolan gällande val av skola, pedagogik och miljö och vill uppmuntra föräldrar till att göra val som påverkar barnens skolgång. Vi vill också att kommunerna ska ha ett fortsatt huvudmannaskap för skolan för ett lokalt politiskt inflytande.

Betyg är en del av målstyrningen i skolan och ska stödja eleven i kunskapsutvecklingen. Dessutom är det en information och stöd till eleven, föräldrar och skolan om när olika insatser kan behövas. När eleven söker till gymnasieskolan används betygen som urvalsinstrument och då spelar de en viktig roll.

Rätten till skolskjuts ska gälla oavsett vilken skolform man väljer. Detta är inte minst viktigt för elever som bor utanför Norrköping med lång resväg till skolan.

Skolan har en viktig roll för landsbygdens utveckling och tillväxt. Den utgör ofta navet i samhället och är viktig för att det ska vara attraktivt för barnfamiljer att bo på landsbygden. Skolan kan därför inte enbart ses som en läroanstalt utan ska ses i sin helhet utifrån ett samhällsperspektiv. Centerpartiet vill därför stärka skolans roll med modern pedagogik och teknik samt ökad samverkan med andra verksamheter. Landsbygdsskolorna kan idag ha svårt att rekrytera behörig personal på grund av höga resekostnader. Det är inte acceptabelt att landsbygdens elever ska ges sämre förutsättning för studier p.g.a. att det är svårt att rekrytera lämplig personal. Centerpartiet anser därför att kommunen måste kostnadskompensera skolpersonal med långa resor på ett eller annat sätt. Därutöver kan en interaktiv webbaserad undervisning av behöriga lärare utgöra ett komplement till den ordinarie undervisningar. Det ökar möjligheten för att landsbygdens barn ska erbjudas samma kvalitet på undervisning, som i staden.

Vi tror att lärare måste få göra vad de är bäst på - undervisa. Lärarnas administrativa uppgifter måste minskas, så att lärarna kan lägga mer tid på sin undervisning. Centerpartiet vill ta in andra yrkeskompetenser i skolan som till exempel administratörer lokal ute på skolorna för att avlasta rektor och lärare. Lärarlönerna i Norrköping är låga i jämförelse med många andra kommuner. Det är därför nödvändigt med ett löneyft för lärarna för att kunna behålla och locka hit de bästa lärarna.

Rätt använd öppnar moderna tekniska möjligheter för duktiga pedagoger att arbeta på nya sätt och hjälpa fler barn att lära sig mer. Lärarna ska erbjudas pedagogisk fortbildning kring digitalt lärande. Vi anser att alla grundskole- och gymnasielärare ska få den kunskap, kompetens och stimulans de behöver för att kunna arbeta med digitalt lärande i sin undervisning.

Det är också viktigt att de yngre barnen får en god inblick i arbetslivet. Centerpartiet verkar för att studiebesök, praktik och arbetslivsorientering systematiskt införs även i de lägre årskurserna i skolan.

Gymnasieskola

I dag går nästan alla elever vidare från grund- till gymnasieskolan. Men det är inte alla som fullföljer sin utbildning vilket är allvarligt och försvårar att komma vidare till andra utbildningar eller arbete. Gymnasieskolan måste vara lyhörd på vad arbetsmarknaden har för yrkesbehov och anpassa utbildningarna därefter. Ung Företagsamhet är en viktig

del i att få ungdomar att bli intresserade av företagande och därför behöver arbetet med Ung Företagsamhet stödjas och utvecklas ytterligare.

Allt färre ungdomar väljer dock att söka till gymnasieskolans yrkesförberedande program, samtidigt som bristen på arbetskraft ökar inom många av de områden som de yrkesförberedande programmen utbildar för. De yrkesförberedande programmens status måste därför öka, för att säkra kompetensförsörjningen för framtiden. Centerpartiet skulle gärna se att Norrköping satsade på liknande yrkesutbildningar som finns på Curt Nicolingymnasiet i Finspång – utbildningar som drivs av företag och kommun tillsammans och har en tydlig koppling till arbetslivet genom arbetsplatsförlagd undervisning, arbetspraktik och i förlängningen anställning. Därför ser vi att ett ökat samarbete med näringslivet och de olika branscherna är mycket viktig för att eleverna ska lära för arbetslivet.

Samtidigt anser Centerpartiet att samarbetet med befintliga fristående gymnasieskolor i kommunen bör öka, t.ex. inom områden som likvärdig betygssättning och bedömning. Det är av yttersta vikt att såväl elever som föräldrar kan känna förtroende för betygssystemet oavsett vilken skola eleven går på. Genom att arbeta med nätverksträffar och seminarier för att skapa samsyn kring betygssättning och bedömning skapas även kollegialt lärande och utveckling för lärarna.

Centerpartiet ser vikten i att inte betrakta grund- och gymnasieskolan som separata system. Det är också av största vikt för gymnasieskolan att studie- och yrkesvägledningen på grundskolan fungerar på ett tillfredsställande sätt. Om fler elever skulle välja rätt gymnasieutbildning från början, och därmed slippa gå om ett eller flera år på gymnasiet, skulle vinsterna vara stora – i första hand för eleven själv, men också ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Det är också viktigt att eleverna i grundskolan får information om vad olika yrken innebär i praktiken idag, och hur utsikterna till anställning ser ut på längre sikt.

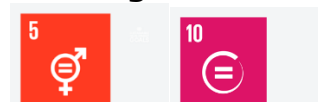
Elever som väljer att inte söka en gymnasieutbildning behöver fångas upp av kommunen och erbjudas praktik och/eller annan sysselsättning och få hjälp med att söka arbete.

Centerpartiet anser att gymnasieskolan har en särskilt viktig uppgift i att ge elever kunskaper om entreprenörskap och företagande. Vi vill öka ekonomikunskaperna och förhindra att ungdomar hamnar i stora skuldfällor som kan följa med hela livet.

Alla elever ska garanteras möjlighet att läsa in grundläggande eller särskild behörighet för högre studier inom ramen för gymnasieskolan eller senare i livet inom t.ex. KOMVUX.

I gymnasieskolan i Norrköpings kommun ska varje elev ges möjlighet att nå sin fulla potential. Det gäller både elever med behov av särskilt stöd för att nå målen och elever som är högpresterande. Centerpartiet anser därför att systemet med förstelärare och lektorer i gymnasiet ska fördjupas. Det betyder också att man fortsätter att satsa på en gymnasiesärskola av bästa kvalitet, så att de elever som har allra störst behov av stöd också ges möjlighet att genomföra en gymnasieutbildning.

Delaktighet

Vi eftersträvar att alla medborgare deltar aktivt i samhällslivet. Utgångsläget är att varje människa utifrån sina förutsättningar ska påverka utvecklingen i Norrköping. Funktionshinder kan ofta överbryggas med anpassningar i miljön.

Respekten för människans integritet och självbestämmande ska prägla bemötandet av den som står i beroendeställning p.g.a. t ex ett funktionshinder. Centerpartiet vill att alla ska kunna leva ett fullvärdigt liv trots eventuella funktionshinder. Det är angeläget att kommunala planer blir granskade i ett tidigt stadium för att förhindra att det byggs fel och hinder för funktionshindrade.

Trygghet och kvalitet i vården och omsorgen

God äldreomsorg handlar om kvalitet och trygghet. Kvalitet kan innebära att man själv får välja vem som kommer hem och städar och utför andra tjänster i hemmet eller att som äldre få ha inflytande över vilken typ av boende man ska bo på. Men kvalitet handlar också om att få god omvårdnad, möjligheten att få komma ut och promenera eller att som patient inte hamna i kläm mellan olika system.

Det är den äldre som ska ha rätten att själv välja hur vardagen ska se ut och vilket boende man ska ha. Det är också den äldre som ska bestämma vilken hjälp man vill att hemtjänsten ska utföra och vilken mat man ska äta.

Välfärden ska hålla samma kvalitet i livets alla skeenden. Möjligheten att ha inflytande över sitt eget liv måste gälla såväl unga som gamla. Centerpartiet vill därför öka medborgarnas självbestämmande genom att använda lagen om valfrittssystem, LOV, på flera välfärdsområden. Centerpartiet välkomnar privata, kooperativa eller andra typer av alternativa vårdföretag. Det viktiga är att säkerställa att medborgaren får bra vård. Om en alternativ vårdgivare kan lägga upp arbetet så att den ger vård med bra kvalitet och lönsamhet så ska det vara möjligt. De kan utgöra ett positivt komplement till kommunens egen verksamhet. Respekt, empati och engagemang ska vara ledord för vårdgivaren, och tydliga kvalitetskrav ska följas upp av kommunen.

Centerpartiet anser att personer över 85 år ska få välja boendeform utan biståndsprövning. Trygghetsboenden för enklare, tryggare vardagsliv och mer social stimulans behöver byggas ut i hela kommunen. Det finns också idag behov av en ny mellanboendeform som underlättar för den enskilde. Gruppen äldre ökar år för år och då är det viktigt att man kan få den hjälp man har behov av. Då demenssjukdomar blir allt vanligare är det av vikt att vi tillvaratar erfarenheterna och synpunkterna som kom fram i projektet "Ett demensvänligare Norrköping".

Centerpartiet vill minska personalomsättningen och därmed också begränsa antalet vårdpersonal som kommer i kontakt med den äldre. Bra utbildning för de som jobbar med gamla, lämplighetsprövning och karriärmöjligheter ska ge högre status till att arbeta inom äldreomsorgen och bättre kvalitet på vården. Vårdpersonal med bakgrund från olika kulturer är önskvärd, eftersom det finns många gamla med annat modersmål än svenska i vår kommun.

Många anhöriga gör en stor insats när det gäller vården av äldre. I dessa fall är det viktigt att det finns tillgång till avlastning, så att vården kan bedrivas på bästa sätt i ett långt perspektiv. Färdtjänsten ska utmärkas av smidighet där en fungerande beställningsfunktion, en bra lokalkännedom och goda språkkunskaper är en självklarhet. Organisationen för att vårda medicinskt färdigbehandlade behöver trimmas så att inte någon lämnas utan stöd. Här behövs det ett bättre samarbete mellan landstinget och kommunen.

Vi vill utveckla flera olika former av vård, social omsorg och daglig verksamhet. Det kan handla om s.k. grön rehabilitering där naturen tas tillvara för att rehabilitera med

aktiviteter i frisk luft och grön miljö och vård, kultur inom vård samt olika aktiviteter med vårdhundar. Det är viktigt att det kan erbjudas LSS-boenden samt daglig verksamhet med grön inriktning på landsbygden.

Centerpartiet anser att alla har rätt till nära vård. Vi vill att hemsjukvården i Norrköpings kommun ska fortsätta att utvecklas och att alla ska ha rätt till rimliga insatstider. Även frivilliginsatser och de frivillignätverk som finns ska fortsätta att utvecklas. En viktig del i den allmänna utvecklingen är att fortsätta satsa på nya verktyg, däribland E-hälsa – en viktigt och lättillgänglig förstainstans.

Centerpartiet värnar en väl fungerande sjukvård tillgänglig dygnet runt på Vrinnevisjukhuset. Det är en viktig trygghet för invånarna i Norrköpings kommun.

Alkohol och narkotika

Missbruket av bland annat alkohol, narkotika och så kallade nätdroger är omfattande i Norrköping och måste stoppas. Barn och ungdomar måste ges möjlighet till en uppväxtmiljö utan tobak, alkohol, narkotika och dopningspreparat. Informationsinsatser till föräldrar och barn måste ske kontinuerligt under skoltiden. Det kan många gånger vara svårt för föräldrar, sjukvårdspersonal och polis att känna igen och förstå tecknen på bruk av olika berusningsmedel. Här är det viktigt att myndigheter kommer ut snabbt med information och upplysning för att förhindra ytterligare spridning, samt att det finns tillgång till snabb och effektiv vård och behandling.

Det behövs fler avgiftningsplatser på hemmaplan i Norrköping. Det är viktigt att den som är motiverad snabbt ska kunna få hjälp att bryta sitt beroende. Det är inte rimligt med flera månaders (års) kötid för den som vill bryta sitt livsfarliga missbruk. Samhället måste snabbt ha möjlighet att stoppa den som langar alkohol och andra droger.

Jämställdhet

Centerpartiet jobbar för att Norrköping ska bli en jämställd kommun. Kvinnor och män ska ha lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter. Detta är viktigt både ur ett mänskligt och ur ett samhällsekoniskt perspektiv. Alla goda krafter måste tas tillvara för klara framtidens kompetens- och kvalitetskrav. I ett liberalt samhälle ska var och en behandlas utifrån den individ man är – inte utifrån det kön man råkar ha.

Fördelningen av makt och inflytande ska vara så jämn som möjligt inom såväl den offentliga som den privata sfären. Ingångarna för unga till demokratiskt inflytande måste förbättras.

Centerpartiet anser att Norrköpings kommunala bolag har för ojämn könsfördelning. Vi kommer därför att nominera både en man och en kvinna till de uppdrag som centerpartister kommer att ansvara för. Om alla partier gör på samma sätt, ökar det möjligheten till mer könsjämlika kommunala styrelser. Centerpartiet anser att den kommunala valberedningen behöver arbeta mer med mångfald.

För att unga ska kunna ta sin rättmätiga plats och ges utrymme i politiken måste arbetsformerna anpassas, omprövas och förnyas.

Politiken måste tydligt klara av att analysera olika förslag utifrån ett genusperspektiv oavsett om det handlar om sjukvård, näringslivsfrågor, barnomsorg, skatter, samhällsplanering eller andra områden. Genom detta kan åtgärder göras mer träffsäkra och rättvisa. Regionen och andra länsövergripande aktörer, har ett ansvar att alltid arbeta med jämställdhetsfrågorna som en integrerad del av sitt personal- och kvalitetsarbete.

Det ska alltid råda en nolltolerans mot diskriminering och trakasserier på samtliga arbetsplatser. Lika lön för likvärdigt arbete är en annan viktig princip. Det ska ständigt genomföras lönekartläggningar för att åtgärda osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor.

Könsrelaterat våld

Könsrelaterat våld är ett paraplybegrepp som innefattar alla former av våld som någon kan utsättas för på grund av sitt kön och inkluderar även hedersrelaterat våld och förtryck.

Könsrelaterat våld förekommer överallt i vårt samhälle oavsett nationalitet. Det är vanligast att våldet utövas i hemmen, men det finns även på skolor, arbetsplatser och i offentliga miljöer. Det är därför viktigt att öka medvetenheten och kunskapen om svensk lagstiftning.

I Sverige är det den egna individens rättighet att få välja med vem och hur man lever sitt liv. Ändå förekommer hedersvåld och andra typer av hedersbrott inom landets gränser. Hedersproblematiken sträcker sig från kränkande behandlingar, till framtvingade självmord och mord. Det är oacceptabelt att unga män och kvinnor tvingas in i arrangerade äktenskap. Det går inte att blunda för att pojkar blir beordrade av sin egen familj att kontrollera sina systrar.

Hedersbrotten där kvinnor mördas av familjemedlemmar med hederskulturen som motiv måste få ett slut. Därför behövs det fler poliser och ökade medel till utredningsverksamhet. Trots att det sker både kränkningar och mord i hederns namn är kunskapen om hedersbrott fortfarande alldeles för låg. För att öka medvetenheten om hedersförtryck behövs även utbildningsinsatser av polis, åklagare och domstolsväsende så att rättsväsendet blir bättre rustat i arbetet mot allt könsrelaterat våld.

Kultur

Centerpartiet vill vitalisera kulturpolitiken i kommunen. Ska "vårt" sätt kunna inkludera alla Norrköpings invånare, från stad till landsbygd, gäller det att vi skapar förutsättningar för ett välmående kulturliv i hela kommunen. När kulturlivet fungerar finns det goda möjligheter att bredda sinnena, öka toleransen och utveckla samhället. Den kreativa sektorn är ett viktigt inslag i dagens kunskapssamhälle och har tydliga kopplingar till kulturens nyttoperspektiv. Den kreativa sektorn omfattar brett uttryckt all kulturell verksamhet som bidrar till försörjning och tillväxt i samhället, ofta med en professionell anknytning.

Viktiga aktörer i den kreativa sektorn är stora kulturinstitutioner som teatrar, föreningar och museer, men också många mindre företag som filmproducenter, spelutvecklare och konsthantverkare för att nämna några exempel. Den kreativa sektorn har stor potential

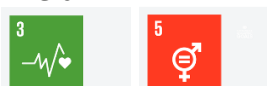
och genom hjälp till självhjälp vill Centerpartiet ge samtliga kulturintresserade, stora som små, möjlighet att kunna stärka sina positioner, det utvecklar kulturen i Norrköping.

Det finns åtskilligt att tjäna på att satsa på den kreativa sektorn. Centerpartiet eftersträvar att kulturellt aktiva ska kunna komplettera sin kreativitet med stärkta kunskaper om entreprenörskap. Det ger verktyg att omsätta kulturellt verksamhet i välförtjänta och välbehövliga inkomster. En förstärkt ekonomi möjliggör satsningar som verkligen blir nyttiga, och långsiktigt. När kulturlivet vitaliseras kan vi skapa hållbara lösningar för ett välmående bärkraftigt kulturliv där det går att våga satsa på sina drömmar.

Biblioteksverksamheten med såväl huvudbibliotek som bokbuss och filialer i olika kommundelar är viktigt, inte minst för barn och ungdomar. Med möjlighet till hjälp med läsläsning breddas bibliotekens service till barn och ungdomar. Vi ser också att Biblioteken spelar en stor roll för integrationen av nysvenskar i vårt samhälle, inte minst språkinläring genom att stimulera till att läsa böcker.

Centerpartiet arbetar för fortsatt högt stöd till folkbildningens organisationer. Vi vill att det ska finnas allmänna samlingslokaler i alla delar av kommunen. Det är viktigt för lokalsamhällets sociala, demokratiska och kulturella utveckling. Allmänna samlingslokaler, t ex bygdegårdar, drivs bäst av lokala föreningar, men ska stödjas av kommunen genom driftsbidrag.

Fritid

Föreningslivet utgör en viktig del i vardagen för framför allt barn och ungdomar. Ett varierat utbud av fritidsaktiviteter är också viktigt för att främja integrationen av nysvenska ungdomar. Även här har föreningslivet en viktig funktion i samhället. Föreningslivet bidrar inte enbart till att aktivera; man bidrar också starkt till att fostra barn- och ungdomar i ansvarstagande, demokrati och social kompetens. På så sätt fyller det också en funktion att motverka kriminalitet bland ungdomar. Att delta inom föreningslivet ger också många nya kontakter och vänner. Det bidrar till en stor social gemenskap som i sin tur också motverkar diskriminering, främlingsfientlighet och rasism.

Flertalet av kommunens idrotts- och fritidsanläggningar används flitigt av stora och små föreningar. Den kommunala kostnaden för skötsel och underhåll är betydande samtidigt som föreningslivet har stora svårigheter att finansiera sin verksamhet, inte minst bland barn och ungdomar. Om den ideella kraften i föreningslivet tas tillvara på ett bättre sätt uppstår positiva effekter såväl för föreningarna som för kommunen. Vi ser positivt på att överföra anläggningar till föreningsdrift, eller annan alternativ drift.

När kommunala medel ges som bidrag till föreningar är det viktigt att jämställdhetsperspektivet prioriteras. Det är viktigt att flickor får lika stor möjlighet till fritidsaktiviteter som pojkar. Spontanidrottandet är en viktig fritidssysselsättning för många barn och ungdomar, både ur ett sysselsättningsperspektiv och ett folkhälsoperspektiv. Därför är det viktigt att kommunen underlättar för spontanidrottande i alla kommundelarna.

Samhällsplanering och boende

Målet för all samhällsplanering är att kunna erbjuda människor en god livskvalitet. Detta förutsätter valfrihet beträffande boendeformer, service och yttre miljö. En del värderar närheten till natur väldigt högt, medan andra tycker att närheten till storstadspulsen och korta avstånd är det viktigaste. Människorna måste så långt som möjligt själva få bestämma var och hur de vill bo och inte hindras av onödig byråkrati och förbud.

Centerpartiet anser att det är viktigt att all typ av byggnation sker på ett så hållbart sätt som möjligt. Det kan gälla markanvändning, byggnadsmaterial, VA- hantering, energiförbrukning, energislag och hantering av dagvatten. Klimatförändringarnas påverkan måste alltid tas i beaktande, speciellt när byggnation sker i vattennära områden.

Behovet av nya bostäder kommer fortsatt vara stort i flera år. För att dra nytta av redan gjorda investeringar i vägar och gator, VA-nät, och annan infrastruktur men också för att bevara den odlingsbara jordbruksmarken, vill vi fortsätta bygga staden inifrån och ut. Det är samtidigt viktigt att bevara och utveckla nya grönområden, parker och lekplatser. Förtätningen måste göras med hänsyn till befintlig miljö så att det blir goda livsmiljöer för de boende. Vi tycker att det kan byggas mer på höjden i Norrköping och ser gärna att man bygger på fler våningar på befintliga fastigheter.

En modern stad måste erbjuda mångfald. En stad med karaktär bygger mycket på sin tradition och sitt kulturarv. Men vi vill också låta vår generation sätta sin prägel. Det arkitekturpolitiska programmet ska garantera att kommande byggnationer tillför Norrköping arkitektoniska värden som är viktiga för vår nutid och framtid och tar vara på Norrköpings värdefulla karaktär. Vi har råd att vara kräsna. Den som vill bygga i centrala Norrköping måste också vara beredd att lägga lite krut på det estetiska. Vi vill visa att en vacker stad som Norrköping förtjänar ännu fler vackra byggnader.

Norrköpings kommun består av stad och landsbygd men också av många större och mindre orter. Dessa samhällen har förutsättningar att växa, inte minst de som redan idag har en väl fungerande infrastruktur och goda kommunikationer. Men här krävs en tydlig politisk vilja och ledning för att möjliggöra detta. Vi i Centerpartiet anser att det finns stora kvaliteter i boende utanför stadskärnan. Därför kommer vi agera för att den inriktning som är fastslagen i Översiktsplanen för landsbygden förverkligas. De prioriterade utvecklingsorterna ska utvecklas och planläggas för nya bostäder och verksamheter. Vi vill också ge kommunens bostadsbolag Hyresbostäder uppdrag att bygga hyreslägenheter i de i Översiktsplanen för landsbygden utpekade prioriterade utvecklingsorterna. Det är också viktigt att kommunens bostadsbolag får ett uttalat uppdrag att bygga bostäder med hyresnivåer som blir ekonomiskt tillgängliga för fler av kommunens invånare.

Centerpartiet anser också att några av kommunens centrala förvaltningar med fördel skulle kunna placeras i andra delar av kommunen. Detta för att erbjuda fler arbetsplatser lokalt vilket skulle stärka de mindre orternas attraktivitet. Kommunen bör därför utreda vilka förvaltningar, hela eller delar av dem, som skulle kunna vara lämpliga att utlokalisera och vilka lokaler som finns att tillgå. Friställda lokaler i innerstaden skulle istället kunna användas till bostäder eller näringsverksamhet.

Vi vill vara med och skapa många mindre bostadsområden och vara generösa med utomplansmedgivanden. Centerpartiet ser också positivt till, och vill möjliggöra ett mer fritidsorienterat boende, det vill säga att man kanske väljer närheten till sitt fritidsintresse före närheten till sitt arbete. Vi vill se till att det finns detaljplanlagd tomtmark i de små tätorterna både för småfastigheter men också för flerfamiljsfastigheter som vi tycker saknas i flera av de prioriterade utvecklingsorterna.

I Norrköpings kommun finns många fina attraktiva områden nära vatten. Vi i Centerpartiet vill öka möjligheterna till att bosätta sig i natursköna miljöer runt sjöar och vattendrag. Vi anser att Norrköpings kommun är så pass rikt på vattenområden att det finns plats för både naturvård, boende och ett aktivt friluftsliv.

Det ska vara rent och snyggt i Norrköping! Det är allas ansvar att skräp och sopor slängs där de ska vara och inte hamnar ute i miljön, vi vill att fler tar detta ansvar. Snöröjningen och halkbekämpningen måste fungera, var man än bor så ska man kunna ta sig fram även under vintertid.

Vi har i Sverige under perioder upplevt en stor tillströmning av asylsökanden och många har också kommit till vår kommun. I Centerpartiet tycker vi det är viktigt att ha en human inställning till flyktingmottagande och tycker det är viktigt att alla kommuner hjälps åt. Det kan inte bortses från att det igen kan komma en våg av asylsökande till vår kommun. Därför är det viktigt att vi står rustade med klara rutiner för att kunna möta upp behovet av att snabbt erbjuda tillfälliga funktionella bostäder under en kortare period.

Som kommun har vi ett ansvar att se till att det finns bostäder till våra invånare. Behovet av bostäder varierar över tid, vissa tider är behov större än vid andra tider. Det är viktigt att kommunen har en organisation som kan möta upp behovet av detaljplanelagd mark så att bostadsföretagen snabbt kan komma igång med byggande av bostäder när så behövs. Det är också viktigt att det finns bostäder som är tillgängliga för människor med olika ekonomiska förutsättningar. Nybyggnationer tenderar att innebära väldigt dyra bostäder.

Linköpings universitet har ett stort utbud av utbildningsprogram i Norrköping. Det gör att Norrköping växer som studentstad. Det är viktigt för Norrköpings utveckling att studenterna får en positiv bild av Norrköping och som en viktig del i det är tillgången till studentbostäder. Därför behöver Norrköping kontinuerligt se över behovet av nya studentbostäder.

Antalet äldre ökar ständigt i vårt land så även i Norrköping. Det är viktigt att kommunen planerar och möjliggör för att olika typer av boenden för äldre skapas. Det behövs boende i form av 55+-boenden för de som är friska och krya, trygghetsboenden och särskilt boende för de som har behov av hjälp och stöd i varierande grad.

Norrköpings kommun behöver grön tillväxt

Miljön är en högt prioriterad fråga för Centerpartiet. I nästan 60 år har vi engagerat oss i olika miljöfrågor. Det var till exempel Centerpartiet som införde kretsloppstänkandet i svensk politik som går ut på att producenterna ansvarar för avfallet från sina produkter. Centerpartiets arbete bygger på övertygelsen att kretsloppstänkandet och hushållning med naturresurser går hand i hand med god ekonomi, människor i arbete och en väl fungerande välfärd. Idag arbetar vi aktivt för att miljöfrågorna ska ingå i alla politikområden.

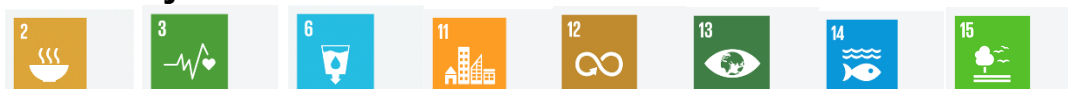
Centerpartiet vill att det ska vara enkelt att vara miljövän. Med enkla och tydliga regler och verktyg kan var och en bidra till en hållbar utveckling. Hushållning med resurser och

kretsloppstänkande är i stor utsträckning en lokal fråga och därmed också en viktig kommunal angelägenhet. Till exempel vill vi verka för att det i kommunen ska finna återbruksstationer på våra returpunkter, så att det ska bli enklare för kommuninvånarna att leva klimatsmart.

Centerpartiet vill att Sverige inom en generation ska bli ett samhälle med hundra procent förnybar energi. För att nå dit krävs ett stort engagemang. Norrköpings kommun har en stor möjlighet att påverka lokalt, så som i den offentliga sektorns egen energivändning. Både i den offentliga sektorn och i lokala företag kan förbättringar ske i form av sänkt energianvändning och en omställning till förnybar energi. Vi vill också att energiförbrukning ska vara en faktor som ska tas hänsyn till vid kommunala upphandlingar.

Centerpartiet anser att naturen är en enorm tillgång som måste vårdas i nutid och för kommande generationer. Vi anser också att naturvård i stor utsträckning måste utgå från att naturen är en resurs som ska brukas utan att förbrukas. Resurser från jord- och skogsbruk kommer att spela en avgörande roll i det framtida hållbara samhället, och då inte bara för friluftsliv och rekreation. Vi vill bidra till ett ökat skydd för den biologiska mångfalden men vi vill lyfta fram och utveckla andra metoder för skydd än enbart bildandet av naturreservat och nationalparker.

Vattenmiljöerna i vår kommun

Inom Centerpartiet är vi oroade över Östersjöns mående, det är en fråga som kräver mycket arbete både vad gäller minskade utsläpp av miljögifter men även för att minska övergödningen. I stor utsträckning utgörs problemet av olika utsläpp så som orenade avlopp från stora städer i andra länder. I Norrköpings kommun vill vi fortsätta arbeta för att minska de orenade avloppen i kommunen, utsläpp från jordbruk och andra näringar samt ta hand om avfall från fritidsbåtar.

Vi vill också se över grundvattennivåerna inom kommunen och dricksvattentäkternas möjlighet till återhämtning. En viktig fråga är också att se över det kommunala vatten- och avloppsnätet för att säkerställa att det fungerar så bra som möjligt samt effektivisera vattenförbrukningen genom ökad medvetenhet och ny vattensnål teknik. Det är en smart miljöinvestering som gynnar även kommande generationer.

Vi vill också, inom ramen för den kommunala verksamheten, verka för att hjälpa hotade fiskbestånd att återhämta sig.

Grön utveckling

Vi i Centerpartiet tror på grön utveckling och vill göra det enklare för konsumenten att nå primärproducenterna, t ex genom att utveckla mötesplatser så som bondens marknad. Vi vill också att kommunens eventbolag och turistinformation ska främja och visa upp de många fina exempel som finns i vår kommun, så som lokala matmarknader och gårdsbutiker. Vi vill också göra det lättare för småföretagarna att erbjuda lokalt mathantverk, så att fler vågar satsa på att starta upp egna företag.

Norrköping är av tradition en företagsam och industriell kommun. I vår närhet finns många företag som skapar arbetstillfällen och gör Norrköping till en inflyttningskommun. Det ska vara enkelt och lönsamt att lägga om till en grönare industri. Vi vill främja de företag som satsar på miljöarbete och ny teknik bland annat genom information och hållbar upphandling. Vi vill att både landsbygd och städer ska vara platser för grön näringslivsutveckling och för nya hållbara jobb. En levande landsbygd är en förutsättning för ett hållbart samhälle.

Vi vill verka för fler satsningar på till förnybara drivmedel, vindkraft och energigrödor. Vid sidan av fler laddstolpar för elbilar, vill vi också att kommunen i sin planering ska ta hänsyn till andra typer av moderna fordons- och kommunikationsmedel, så som förarlösa bilar.

Närodlat mat

Den svenska maten är världsberömd och något vi ska vara stolta över. Sverige har stränga krav på djurskydd och kemikalieanvändning i jordbruket. Sverige har tack vare ett långsiktigt arbete inom djurvård en låg läkemedelsanvändning och därmed mindre problem med antibiotikaresistenta bakterier bland djur i jämförelse med många andra länder.

Vår matproduktion håller landskapet öppet, skapar kulturvärden och nya jobb. Det är landets bönder och livsmedelsproducenter som tar fram mat av hög kvalitet. Samtidigt importeras mycket mat som många gånger framställs med sätt och metoder som inte är tillåtna i Sverige. Det skapar en ojämlik konkurrenssituation. Det är därför rimligt att den mat som serveras i offentliga kök är producerad enligt de regler som gäller i Sverige. Vi anser att svensk offentlig upphandling av livsmedel alltid bör ställa krav på att produkterna uppfyller de regler som våra myndigheter ställer på det svenska lantbrukets produktion. Centerpartiet vill öka den svenska livsmedelsproduktionen och självförsörjningsgraden av livsmedel. Norrköping är en kommun med bra förutsättningar för att producera goda livsmedel för sina invånare. Norrköpings kommun ska i sin egen verksamhet fortsätta att implementera den regionala livsmedelsstrategin som tagits fram i Östergötland.

Centerpartiet anser att mat som serveras i förskolor, skolor, äldreboenden och inom vårdområdet ska hålla en hög kvalitet. Vår övertygelse är att mätta och glada barn i skola och förskola kan tillgodogöra sig sin utbildning bättre. Patienter som har matlust och äter med glädje läker bättre. De pengar vi satsar på maten får vi tillbaka tusenfalt.